

УДК 338.48

Бедрух.Л.Р. ст. гр. ПФ-41

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ОБОРОТНІ КОШТИ ПІДПРИЄМСТВА

Наукою керівник: к.е.н., доцент Крамар І.Ю.

Beruhkh.L.R.

Ternopil Ivan Pul'uj National Technical University

CIRCULATING ASSETS

Supervisor: Kramar I.

Оборотні кошти є однією зі складових частин майна підприємства. Стан і ефективність їхнього використання - одне з головних умов успішної діяльності підприємства. Розвиток ринкових відносин визначає нові умови їхньої організації. Висока інфляція, неплатежі й інші кризові явища змушують підприємства змінювати свою політику стосовно оборотних коштів, шукати нові джерела поповнення, вивчати проблему ефективності їхнього використання.

Оборотні кошти – це кошти, авансовані в оборотні виробничі фонди і фонди обігу для забезпечення безперервності процесу виробництва, реалізації продукції та отримання прибутку.

До оборотних виробничих фондів належать: сировина, основні й допоміжні матеріали, напівфабрикати, паливо, тар, запасні частини для ремонтів, малоцінні та швидкозношувані предмети, незавершене виробництво, напівфабрикати власного виробництва, витрати майбутніх періодів.

Фонди обігу – це залишки готової продукції на складах підприємств, відвантажені, але не оплачені покупцями товари, залишки коштів підприємств на поточному рахунку в банку, касі, у розрахунках, у дебіторській заборгованості, а також вкладені в короткострокові цінні папери.

Але незважаючи на відмінності у призначенні оборотні фонди та фонди обігу тісно взаємопов'язані. Вони обслуговують єдиний процес відтворення на виробництві й забезпечують його неперервність. Водночас оборотні фонди та фонди обігу є складовими оборотних активів, що відображають розміщення їх за сферами відтворення у процесі руху, і разом з тим самостійними економічними категоріями. Економічною категорією, що об'єктивно існує, є оборотні активи.

Визначення потреби в оборотних коштах є досить актуальною, оскільки правильна організація, збереження і ефективність використання оборотних коштів мають велике значення для забезпечення безперервного процесу суспільного відтворення, стійкого фінансового стану всіх суб'єктів господарювання, нормального грошового звернення, реального накопичення національного багатства країни.

Наявність у підприємства оборотних коштів в достатній кількості ще не свідчить про їх раціональне використання. Для оцінки ефективності використання оборотних коштів служить система показників, пристосування яких до конкретного підприємства дає можливість визначити шляхи поліпшення використання цих коштів.

Склад оборотних коштів – це сукупність вартості окремих елементів оборотних виробничих фондів і фондів обігу.

Структура оборотних коштів – це питома вага вартості окремих статей оборотних виробничих фондів і фондів обігу в загальній сумі оборотних коштів.

За відповідності складу, структури й наявності оборотних коштів запланованому обсягу виробництва та реалізації підприємство в змозі отримувати прибуток з мінімальними витратами. У разі зниження розміру оборотних коштів можливі перебої в постачанні й виробничому процесі, зменшення обсягу виробництва та прибутку, виникнення прострочених платежів і заборгованості, інші негативні явища в господарській діяльності. Надлишок оборотних коштів призводить до нагромадження надмірних запасів сировини, матеріалів; послаблення режиму економії; створення умов для використання оборотних коштів не за призначенням.

В економічній літературі оборотні кошти можуть позначатися як оборотні активи, поточні активи, оборотний капітал, мобільні активи. Політика щодо управління цими коштами має значимість, перш за все з позиції забезпечення безперервності і ефективності поточної діяльності підприємства.

Оборотні активи підприємства в кожний момент господарської діяльності одночасно перебувають в усіх стадіях кругообігу. В той час, коли одна частина оборотних активів надходить у виробництво у вигляді виробничих запасів, інша частина активів формується як результат виробництва у вигляді готової продукції (виконаних робіт, наданих послуг), а третя частина реалізується покупцям і перетворюється через розрахунки в грошові кошти. Одночасне знаходження оборотних активів на всіх стадіях забезпечує безперервний процес господарської діяльності і безперебійну роботу підприємства. Ця частина активів, оцінена у грошах, називається фондами обігу. Основне їх призначення полягає в забезпеченні коштами планомірного процесу обороту на підприємствах.

Отже, оборотні активи як вартісна категорія – це вартість, авансована у кругообіг виробничих оборотних фондів та фондів обігу для забезпечення неперервності процесу виробництва та обігу.

Використана література:

1. Вахрушина Н. «Як управляти оборотними активами». Журнал Фінансовий директор. № 1, 01.2006.
2. Зайцев Н.Л. Економіка, організація і управління підприємством. 2-е вид. - М., 2008. - 455 с.
3. О.П. Крайник Є.С. Барвійська. Економіка підприємства. Навчальний посібник/ За редакцією О.П. Крайник /-Львів: Національний університет “Львівська політехніка” (Інформаційно – видавничий центр “ІНТЕЛЕКТ+”), “Інтелект Захід”, 2003. – 208с.
4. Економіка підприємства: Нвч. посіб./А.В.Шегда, Т.М.Литвиненко, М.П.Нахаба та ін.; За ред.. А.В.Шегди. – К.: Знання-Прес, 2001,-335с.